

עלון כל המועדים

הליכות והלכות בענין "ירידת המן"

גליון צ'ו

צורת ירידת המן
טל מלמעלה וטל מלמטה ונראה כמונוח בקופסא, ומנין מדכתיב (שמות טו יד) "ותעל שכבת הטל" וכתוב (במדבר יח ט) "וברדת הטל", וביאר רש"י (ד"ה ותעל) שירד טל על הארץ ואח"כ ירד המן ואחריו טל נוסף (יומא עה, ב).

גובה המן כשירד
רבי אלעזר המודעי אמר שהמן היה גבוה שישים אמות, איסי בן יהודה אומר המן היה מתגבר ועולה עד שרואים אותו כל מלכי מזרח ומערב שנאמר (תהלים כג ה) "תערוך לפני שולחן נגד צוררי" (יומא עו א), שמזמור זה נאמר על דור המדבר, ופסוק זה אוכלי המן אמרהו (מהרש"א שם ד"ה שנאמר). ומבאר הבן יהודה שכל בוקר בירידתו המן היה מתנפח עד שהיה קידוש ה' שנראה לכל מלכי מזרח ומערב שהיו קרובים לאותו מדבר שירד שם המן, ולאחר מכן היה שוקע כדי שכל אחד יוכל ללקוט כדי נפשות ביתו (יומא עו, א ד"ה מן).

צורת המן: המן היה עגול כגידא [גרעין של ירק] (יומא עו, א).

הטעם שהמן ירד בכל יום ולא פעם בשנה

שאלו תלמידיו של רשב"י מפני מה לא ירד להם לישראל מן פעם אחת בשנה, [כשם שאת התבואה הקב"ה שולח בה ברכה פעם בשנה והיא מספיקה משנה לשנה כך גם במן היה צריך להוריד מראשית השנה לכל השנה (רבינו אליקים יומא עו, א ד"ה מפני, עיין בן יהודה יומא שם ד"ה שאלו ביאור נוסף)]. ואמר להם כדי שיכונו את לבם לאביהם שבשמים בכל יום שמי שהיו לו כמה בנים היה דואג ואומר שמא לא ירד מן מחר ונמצא תמיד מכוון לבו לשמים. טעם אחר: כדי שיאכלו אותו בכל יום כשהוא חם. טעם אחר: מפני משאוי הדרך, דהיינו שאם היה המן יורד פעם בשנה היו צריכים ליקח את כל המן אתם בדרכים (יומא עו, א).

הטעם שהמן ירד בבוקר והבשר בערב

בשר ששאלו שלא כהוגן [נשהיו להם הרבה בהמות (רש"י יומא עה, ב ד"ה בשר)] ניתן להם שלא כהוגן [בלילה בשעת סעודה והיו צריכים להמתין עד הבוקר שיהיה מוכן (רבינו אליקים יומא עה, ב)] לחם ששאלו כהוגן שא"א בלי לחם (רש"י ד"ה לחם) ניתן להם כהוגן (יומא עה, ב).

הטעם שהמן ירד מהשמים ולא מהארץ

"ירבן גמליאל אמר בוא וראה כמה חביבין ישראל לפני המקום ולפי שהם חביבין

"עשרה דברים נבראו בער"ש בין השמשות ואלו הן פי הארץ... והקשת והמן..." (אבות פ"ה מ"ו) ופירש רש"י (שם) שהמן היה למעלה.

מתי התחיל המן לרדת

בני ישראל כשיצאו ממצרים לקחו איתם עוגות והם הספיקו להם לי יום עד ט"ו באייר וביום ראשון ט"ז אייר התחיל לרדת מן (רש"י קידושין לח, א ד"ה חסר), ויש אומרים: שהתחיל בט"ו באייר (שמות טז לה). המן הפסיק להם לישראל ביום שנפטר משה רבינו דהיינו ז' אדר (תענית ט, א).

מהו לשון מן

מלשון הכנת מזון דהיינו מאחר שלא ידעו מה הוא לכן אמרו שהוא מזון מוכן, ומן הוא לשון הכנת מזון (רש"י שמות טז טו). ביאור אחר: מלשון מה, מן בלשון מצרי הוא מה ואמרו איש אל אחיו מהו הדבר הלז ומה טיבו (מדרש לקח טוב טז טו, רשב"ם). ביאור אחר: מלשון מתנה, כיון שלא ידעו מהו המן לכן קראו מן מלשון מתנה וכדרך שנאמר (ויקרא ח כט) "למשה היה למנה" (רבינו בחיי). ביאור אחר: זהו שמו שקבע לו הקב"ה ושם שמו בפי ישראל שיאמרו מן הוא במקום מה הוא והשכילו להבין משינוי הלשון שכך הוא רצון ה' שיקראו לו מן (אור החיים שמות טז טו, עיין עוד טעם כלי יקר שם). ביאור אחר מ"ן מלשון מעשה ניסים: מן ר"ת מעשה ניסים, ואמרו אחד לשני מעשה ניסים ואסור ליהנות ממעשה ניסים שמא ינכו מזכיותיו ואמר להם משה (שמות טז טו) "הוא הלחם אשר נתן ה' לכם" לאכלה" שאתם רבים ולרבים אין מנכים מזכיותיהם (הגהות מצפה איתן).

מקום ירידת המן

המן היה יורד בקרבת מקום כל אחד לפי דרגתו, הצדיקים היה יורד בפתח בתיהם כדכתיב (במדבר יא ט) "ברדת הטל על מחנה לילה ירד המן עליו" דהיינו בתוך המחנה, הבינונים היה יורד מחוץ למחנה כדכתיב (שמות טז ז) "יצא העם ולקטו" דהיינו מחוץ למחנה, ולרשעים היה יורד במקום רחוק מן המחנה כדכתיב (במדבר יא ח) "שטו העם ולקטו" שטו משמע שהלכו רחוק (יומא עה, א).

הטעם שלא יכלו ללקוט הבינונים והרשעים את המן של הצדיקים שהיה מונח ללא זיהוי, וכן מדוע הרשעים לא לקחו את המן של הבינונים שהיה מונח על גבול המחנה, לפי שמי שהמן לא היה שייך לו

לא היה מצליח לנתק ולעקור את המן מהקרקע מאותו מקום (שיעורים בהגדת חז"ל יומא עה, א נספח 114 מפי השמועה)

חדש !

ניתן לשלוח שאלות בטעמי הלכות ומנהגים שונים
וייתבררו בעזרת ה' בעלוני הבאים
כתובת המיל: lev17382@gmail.com

לפניו שינה עליהם מעשה בראשית ועשה להם תחתונים עליונים ועליונים תחתונים", **ביאור** לשעבר היה הלחם עולה מן הארץ והטל מהשמים ועתה נתחלפו הדברים הלחם יורד מהשמים כדכתיב (שמות טז ד) "הנני ממטיר לכם לחם מן השמים", והטל עולה מן הארץ כדכתיב (שמות טו יד) "ותעל שכבת הטל.. על הארץ" (מכילתא).

האם המן ירד ראוי לאכילה

המן ירד לכל אחד לפי דרגתו, צדיקים ירד להם לחם, בינונים עוגות כלומר לפני אפיה (רש"י יומא עה, א ד"ה אפיה), רשעים טחנו בריחים, ומנין כתיב (שמות טז ד) "לחם" וכתיב (במדבר יא ח) "עוגות" וכתיב (שם) "טחנו" (יומא עה, א).

טעם המן

לנערים היה בטעם של לחם, לזקנים בטעם של שמן, ולתינוקות בטעם דבש, **יש שכתבו בשונה**: לזקנים בטעם דבש ולתינוקות בטעם שמן (מדרש ש"ר כה ג), **ומנין** לפי שפסוק אחד כתוב (שמות טז לא) "טעמו כצפיחית בדבש", ובפרשת בהעלותך (במדבר יא ח) כתוב שטעמו "כטעם לשד השמן" וכן נאמר לשון (שמות טז ד) "לחם" (יומא עה, ב).

יש שביארו שביום חול היה טעמו כטעם לשד השמן, ואילו בשבת היה טעמו כצפיחית בדבש שנוספה לו מתיקות לעונג שבת (מלבי"ם).

טעם המן כל אחד לפי רצונו

נס היה במן שכל אחד טעם במן כפי רצונו (יומא עה, א) ומנין מדכתיב (דברים ב ז) "זה ארבעים שנה ה' אלוהיך עמך לא חסרת דבר" דהיינו שלא היה חסר להם טעם אחד מכל הטעמים שבעולם (מדרש ש"ר כה ג).

שינוי על ידי מחשבה או על ידי דיבור

יש אומרים: שהיה צריך לפרש רצונו בפיו כדי שישתנה טעמו של המן ולומדים זאת מהפסוק (דברים ב ז) "לא חסרת דבר" דהיינו של היה חסר רק דיבור בפיו ומיד היה נברא.

יש אומרים: רבי אבא אומר שלא היה צריך להוציא מפיו אלא אפילו על יד מחשבה היה נעשה כרצונו ולומדים מדכתיב (תהילים עח יח) "וינסו קל בלבכם לשאול אוכל לנפשם".

טעמים שלא היו בו: לחמשה דברים לא היה משנה טעמו.

קישואים אבטיחים חציר בצלים שומים (יומא עה, א), **הטעם**: מפני שהם קשים לעוברות ומניקות (רש"י שם ד"ה הללו), **ביאור הענין** כדי שלא יתאוו להם מעוברות ומניקות נתבטל טעם מינים אלו מכלל ישראל (פירוש הר"ף על עין יעקב). **טעם אחר**: לפי שמינים אלו משכיחים את הלימוד (מדרש לקח טוב).

רק טעמים או גם ממשות: רבי אמי ורב אסי חד אמר טעם כל המינים טעמו במן טעמן חמשה מינים הללו לא טעמו בו, וחד אמר טעם כל המינים טעמו טעמן וממשן והללו טעמן ולא ממשן (יומא עה, א).

שינוי טעמו: כתיב (שמות טז כג) "את אשר תאפו אפו", **רבי יהושע אומר** מי שהיה רוצה אפוי היה נתאפה לו והרוצה מבושל היה מתבשל לו **ר"א המודעי אומר** שהרוצה דבר אפוי היה טועם כל אפויים שבעולם והרוצה לבשל היה טועם כל הבישולים שבעולם (מכילתא בשלח ויסע ב).

ריח המן

למן היה ריח, ומנין על פי המכילתא (בשלח ויסע ב) שביאר מהו (שמות טז כב) "לחם משנה", שהיה המן שירד לשבת משונה מהמן שירד בכל יום שבכל יום היה ריחו נודף ובשבת יותר.

טעם אכילת איסור

יש אומרים: שאם חשב במן טעם דבר אחר או שאר איסורים לא עשה בזה איסור אכילתו, **הטעם**: כיון שעיקרו מאכל של היתר ועוד שהרי המאכל היה מתהפך לכל הטעמים בדרך נס ואם היה איסור בדבר ודאי לא היה מתהפך הטעם כדי שיעבור על איסור אלא ודאי שלא היה איסור כלל (חיד"א תורת החיד"א אות קטו).

"את אשר תאפו אפו" (שמות טז כג)

הטעם שציוה משה רבינו בער"ש את אשר תאפו אפו ואת את תבשלו בשלו" הרי לא היו צריכים לבשל לפי שהיה בו כל הטעמים

יש מבארים שדברי משה היו על מה שקנו מתגרי גוים שמכרו להם במדבר דברים (הר"י מלכו הובא דבריו בספר פני דוד בשלח ד"ה את). **טעם אחר**: כיון שהיה משתנה במחשבה, ולשנות במחשבה אפשר רק בערב שבת ולא בשבת עצמה לפי שהמחשבה גורמת לתיקון הדבר שיהיה אפוי או מבושל (מהר"ש פרימו).

דברים נוספים שירדו עם המן

ירידת תבלינים ותכשיטי נשים – בשמים, עם המן מהשמים

לישראל ירד עם המן ציקי קדירה, שהוא תבלין לתבשיל ערב ומבושם (יומא עו, א, רש"י שם ד"ה ציקי קדירה, ילקוט שמעוני בהעלותך יא על הפסוק ובשלו בפרור).

תכשיטי נשים (יומא עה, א) בשמים: וכן ירד להם תכשיטי נשים ומבאר רש"י (שם ד"ה תכשיטי) שהכוונה לבשמים בשביל שיתקשטו הנשים, ובספרי כתוב שכל ארבעים שנה לא היתה צריכה אשה למיני בשמים אלא מן המן היתה מתקשטת, **ובכן יהוידע ביאר** (שם ד"ה מלמד) שאין הכוונה שירדו בשמים ממש אלא שהמן היה מאיר את פניהם ומעדן את בשרם ונותן בהם ריח טוב.

אבנים טובות ומרגליות

עם המן ירד להם אבנים טובות ומרגליות ומהם הביאו נדבה למשכן ואבני שוהם ואבני מילואים (מכילתא בשלח פרשה ה). ומנין מדכתיב (שמות לו ג) "והם הביאו אליו עוד נדבה בבוקר בבוקר" דהיינו שהביאו את נדבת המשכן מהמן שליקטו בבוקר בבוקר (יומא עו, א).

החת"ס (גיטין לה, א ד"ה אשתרשי) כתב שנזדמן לנשיאים במן שלקטו כל אחד אבן של השבט שלו והיה חסר להם איזה גרגרי ממקום של האבן ונחסר להם מאכילת יום ההוא כל שהוא" מבואר שהיה חסר לנשיאים משיעור עומר לגולגולת.

תכשיטים ולבושים

יש אומרים: שבערב שבת ירד להם עם המן תכשיטים ולבושים (תוספות השלם על התורה, ילקוט שמעוני פרשת בהעלותך יא על הפסוק "או דכו במדוכה").

גמילות חסדים במן

יש אומרים: שקיימו גמילות חסדים על ידי שהיו חולקים מן בתורת צדקה למי שפשע ולא ליקטו בבוקר (רבינו בחיי שמות טז כא).

יש אומרים: על פי הגמרא ביומא (עו, א) שכל אחד הרגיש את הטעם שחשב עליו במנוהעשיר היה אומר לעני דע שיש טיעם פלוני שטוב הוא ותחשוב שאתה רוצה להרגיש טעם זה (חידושי הרי"ם בשלח ד"ה מן).

ברור הלכות לישראל על ידי המן

על ידי המן היה מתברר משפטן של ישראל, כיצד שני אנשים באו לדין זה אומר עבדי גנבת וזה אומר מכרת לי, אמר להם משה נמתין למחר ונראה אם העומר בבית רבו ראשון בידוע שזה גנבו ואם נמצא העומר בבית רבו השני בידוע שזה מכרהו (גמ' יומא עו, א).

המן הנותר

"אל יותר ממנו עד בוקר" (שמות טז יט) היה אסור להשאיר את המן עד הבוקר, **הטעם:** כדי להרגיל את ליבם שיהיו נשענים וסמוכים על אביהם שבשמים שהרי מי שיש לו בנים ובנות היה דואג אולי מחר לא ירד המן והאיך יכלכל את בניו ועל ידי כך ליבו מייחל ובוטח בקב"ה (מדרש שוחר טוב).

מה נעשה עם המן שנותר "וחם השמש ונמס" (שמות טז כא) בשעה רביעית ביום היה פושר והולך ונחלים היו מושכים ממנו ומוליכין אותו לים הגדול ובאין אילים וצבאים ויחמורים וכל בהמה ושותים מהם ואח"כ באים אומות העולם וצדים מהם ואוכלים אותן וטועמים בהם טעם מן שהיה יורד להם לישראל (מכילתא בשלח ויסע ד).

ברכת המן - ברכה ראשונה

יש אומרים: שלא ברכו כלל ברכה ראשונה על המן, **והטעם:** דברכת הנהנין אינם אלא מדרבנן (שדי חמד מערכת כ כלל ק),

סמך לדבר: מלשון הגמרא (ברכות לה, א) "אסור להנות מהעולם הזה בלא ברכה" והמן (עיין מהרש"א חגיגה יב, ב) לא היה מהעולם הזה אלא מהעולם הבא (הגאון ר' אהרן ליון זצ"ל).

טעם אחר: לפי שנאמר על המן שהיה לחם אבירים (עיין יומא עה, ב) דהיינו שנבלע באיברים שלא היה לו בירור כי כל עיקר הברכה לברר הנציצות ולהפרידם מן הפסולת ובמן לא היה פסולת (ספר בני יששכר מאמרי השבתות מאמר ג).

טעם אחר: לפי שאין מברכים על מעשה ניסים (שו"ת בית יצחק יור"ד ח"א סימן פד).

יש אומרים: שברכו "הנותן לחם מן השמים" (ר' יהודה החסיד בספרו ספר חסידים סימן תתת"מ).

יש אומרים: שברכו "המוציא לחם מן השמים" (בני יששכר מהרמ"ע מפאנו, ספר נפש חיים פלאג'י מערכת ת אות קו)

יש אומרים: שברכו "הממטיר לחם מן השמים" כלשון הפסוק (שמות טז ד) "הנני ממטיר לכם לחם מן השמים" (שו"ת תורה לשמה סימן סג).

יש אומרים: שברכו "המוציא לחם מן הארץ" (פסקי תשובה רפ בשם ספר שפתי צדיק פרשת בשלח).

יש אומרים: שברכו "ברכת מזונות", **והטעם:** כיון שכתוב בו (שמות טז לא) "וטעמו כצפיחית בדבש" שהוא מאכל שברכתו מזונות (גן רוזה פרשת בשלח).

יש אומרים: שברכו "בורא פרי אדמה", **הטעם:** על פי דברי הספורנו בפרשת המן שכתב שאם היו מלקטין מן בשבת הרי זה חילול שבת משום שעוקרים דבר מגידולו וכמאמר חז"ל (שבת קיז, ב) "מי שתולש כישות חייב משום עוקר דבר מגידולו" ולפי זה כתב בספר חמדת ישראל (ח"ב סימן יז) דהיות והמן היה לו יניקה מהקרקע כמו כישות ומבואר בגמרא (עירובין כה, ב) שכשות מברכים עליו בורא פרי אדמה ולכן גם על המן יש לברך בורא פרי אדמה.

ברכה אחרונה - ברכת המזון

ברכת המזון בני ישראל ברכו ברכת המזון כברכה אחרונה, ומנין מהגמרא (ברכות מח) "משה תיקן להם לישראל ברכת הזן בזמן שירד המן" (חיי אדם כלל קנא נשמת אדם אות א).

הטעם שברכו ברכת המזון אף שהמן לא היה מחמשת מיני דגן, ואף שטעמו בו טעם לחם על טעם לחם אין חיוב ברכת המזון (גליון הש"ס להגר"י ענגיל יומא) כיון שבעל המימרא שמשה תיקן להם לישראל ברכת הזן הוא ר' נחמן והוא סובר כמ"ד ביומא (עה, א) שבמן היה טעם וממשות ושפיר ברכו ברכת המזון.

בזכות מי ירד המן אברהם אבינו או משה רבינו

בזכות משה: בגמרא (תענית ט, א) כתוב שהמן ירד בזכות משה, **הטעם שירד דווקא בזכות משה:** ולא בזכות אהרן או מרים לפי שהתורה נקראת על שם משה כמו שנאמר (מלאכי ג כב) "זכרו תורת משה" והוצרך ירידת המן בשביל שיקבלו את התורה וכמו שנאמר (מכילתא בשלח ויסע ב) "לא ניתנה תורה אלא לאוכלי המן ולכן ירד המן בזכות משה (של"ה פסחים מצה עשירה דרוש השני).

בזכות אברהם בגמרא ב"מ (פז, ב) כתוב "שבשכר שנתן אברהם אבינו חמאה וחלב למלאכי השרת זכו ישראל למן".

ביאור סתירת הגמרות בזכות אברהם היה יורד המן רק לזמן מועט ובזכות משה רבינו ירד ארבעים שנה (מהרש"א ב"מ שם).

ביאור אחר: בזכות משה היה יורד המן רק למקום ישוב והועילה זכות אברהם שירד המן גם במדבר מקום צייה וצלמות (יפה תואר ב"ר מח).

ביאור אחר: מן הראוי היה שהמן ירד בזכות אברהם, אלא שבני ישראל חטאו והתלוננו על כך שהוציאים מארץ מצרים (שמות טז ג) "להמית את כל הקהל הזה ברעב" והיה הדין נותן שלא ירד להם המן אך בזכות משה רבינו ירד להם המן למרות שחטאו (בן יהוידע).

ניסים שהיו במן

(אברבנאל שמות בשלח טז ד"ה והנני, ילקוט מען לועז בשלח טז נסי המן)

א. המן היה נבלע באיברים ולא היה הכרח בעשיית צרכים (עיין יומא עה, א).
ב. כל אחד היה הולך ללקוט זה הרבה וזה מעט וכשחזרו לאהליהם מדד כל אחד מה שלקט מצא בדיוק עומר לגולגולת.

ג. הקב"ה ציוה (שמות טז יט) "איש אל יותר ממנו עד בוקר" ואם היו משאירים עד בוקר היה מבאיש ומרים תולעים וזה היה בדרך נס שבזדאי בתוך לילה אחד אין נעשים תולעים באוכל ובפרט המן שהיה עטוף בטל.

ד. שהיה יורד ביום שישי פי שנים גם בשביל שבת.

ה. שהמן לא היה יורד בשבת ובמועד, כאילו גם הוא שומר שבת.

ו. שהנותר ביום השישי עד בוקר השבת לא הבאיש ורמה לא היה בו [כיום חול] לפי שגשגה טבעו בזה מפני קדושת היום.

ז. שהיה משנה את טעמו מיום חול לשבת שבשבת היה טעם מיוחד (עין מכילתא בשלח ויסע ב), ובחול היה כל אדם טועם בו כל הטעמים שהיה רוצה (יומא עה א).

ח. המן שהונח בצנצנת למשמרת לפני ה' לא נמס ולא הבאיש, בעוד שהמן היה נמס בחום השמש.

ט. המן נוצר באויר ונעשה מזון ולא גדל על הארץ (מכילתא).

י. כל האנשים שאכלו את המן לא שלטה בהם רימה, כיון שמזונם היה דבר רוחני שירד מהשמים.

יא. כשבאו אומות העולם לאכול המן היה נעשה מר בפיהם כמן עץ ההירדוף (ילקוט).

בשאלה האִךְ נהנו ממעשה ניסים באכילת המן
הטעם שאכלו את המן והרי מבואר (תענית כד, א ברש"י ד"ה אלא) שאסור להנות ממעשה ניסים לפי שמנכין לו מזכויותיו לפי שדבר שניתן זמן רב בקביעות אין בו משום מעשה ניסים והרי גם הצומח אינו מוכן בדעת איש ואינו נקרא מעשה ניסים (חיד"א מדבר קדמות).

אמירת פרשת המן בכל יום
(שו"ע או"ח א ח)

טוב לומר [פרשת העקידה] ופרשת המן בכל יום

הטעם: כדי שיאמין שכל מזונותיו באים בהשגחה פרטית וכתוב (בשלח טז יח) "המרבה לא העדיף והממעט לא החסיר" להורות שאין ריבוי ההשתדלות מועיל מאומה (משנ"ב שם ס"ק יג). **טעם אחר:** שידע האדם שאם יעסוק בתורה יתפרנס מן השמים כמו בזמן היות בני ישראל במדבר (הגר"א על השו"ע א).

סגולת קריאת פרשת המן

כל האומר פרשת המן מובטח לו שלא יחסרו מזונותיו ואני ערב (תשב"ץ ס' רנו בשם הירושלמי).

והביא המשנ"ב (א ס"ק יג) בשם המג"א שאין די באמירתו בלבד אלא שיתבונן מה הוא אומר ויכיר בנפלאות ה'.

רמז לדבר: בפרשת המן יש "פתו" תיבות לרמז שהאומר בכל יום "פתו" מצויה לו (יפה ללב סימן א ס"ק כד).

שתיים מקרא ואחד תרגום

יש אומרים: שהסגולה היא רק באומר שנים מקרא ואחד תרגום (נוהג כצאן יוסף הנהגת כל יום ס' לד הביא בשם ספר הישר לר"ת, וכן הביאו בספר דרך ישרה בשם המקובלים, וכ"כ בספר יש נוחלין פ"א תחילת הג"ה ט בשם המקובלים, שבט מוסר פרק מ).

בטעמים: יש שכתבו לאומרה בנחת ובטעמים (סדר היום כוונת וסדר תפילת שחרית עין פמג"ד א"א ס"ק ד שכתב הבקי יאמר עם נגינת טעם).

תפילה אחר פרשת המן

אחר פרשת המן יתפלל על מזונות ודבר בעתו מה טוב ויתחנן להקב"ה בעת ההיא על אותן ענינין והתפילה מרצה ומוקבלת (הגהות יש נוחלין אות ט).

זמנים מיוחדים לאמירת פרשת המן

יש אומרים: שהסגולה היא לאומרה בכל יום (בשו"ע ושאר פוסקים).

יש אומרים: שיש מעלה גם אם אומרה פעם בשבוע, וכשקורא פעם בשבוע נכון לקרותה ביום השישי שבו ענינא דיומא שהוכפל בו העומר למן, **ועוד** כדי שתחול הברכה בכל אשר יעשה לאכול בו ביום לכל השבוע (יפה ללב ס' א כד).

יש אומרים: שימים שלישי ורביעי הם ימים מסוגלים לימי המעשה לחזור אחר פרנסה לפי שקריעת ים סוף היתה בימים אלו ולכן נאמר במן ג"ד [שלישי רביעי] שהיה נס המן גדול כיציאת מצרים וכקריעת ים סוף (חתם סופר תורת משה שמות עמוד פא).

קריאתו בשבוע שחל בו פרשת בשלח ביום ג'

ישנה סגולה לפרנסה לומר ביום שלישי לסדר פרשת שלח את "פרשת המן" שכתובה בפרשת בשלח (שמות בשלח טז ד - לו) ולומר אותו שנים מקרא ואחד תרגום (ילקוט מנחם עמו רצא בשם הגה"צ רבי מנחם מנדל מרימנוב).

הטעם שיש הקוראים פרשת המן ובכל זאת מתמעטים מזונותיהם

הקורא פרשת המן ואינו רואה סימן ברכה במזונותיו, סימן הדבר שאין זה טובתו בעולם הזה (של"ה יש נוחלין אזהרת התפילה).

טעם אחר: מפני שמעשיו מעכבים (על פי משנ"ב קנח ס"ק לח שכתב שאם נוטל ידיו בשפע ואינו מתעשר מפני שמעשיו מעכבים).

הטעם שלא ציוה תורה לעשות

זכרון לנס המן כשם שתחייבנו

לישב בסוכה זכר לענני הכבוד

לפי שהמן והבאר אף שהם מן הניסים המפורסמות מ"מ הם הכרחיים שא"א בלעדיהם, משא"כ ענני הכבוד שלא היה הכרחיים לכן תיקנו זכר לדבר להודיע שאף בדבר שאין בו הכרח עשה עמהם הקב"ה נס (המבי"ט בית אלהים שער היסודות לו יג).

טעם אחר: לפי שרק ישיבת סוכה

יש בה רמז לענני הכבוד בעצם השינוי שיושבים בסוכה, משא"כ באכילה אין זכר למן כמו כן אם שותים מים אין הנס ניכר שכן גם בשאר ימות השנה אוכלים ושותים.

טעם אחר: שהמזון והבאר ניתנו

להם לישראל על ידי תלונות ותרעומת לפיכך לא ניתן להם מצווה לדורות, משא"כ ענני הכבוד שניתנו להם ללא תלונות וללא בקשות מיוחדות רק בטובו הגדול ובחסדו של הקב"ה לפיכך עושים זכר לדבר על ידי ישיבה בסוכה (חיד"א ראש דוד ע"ה פרשת אמור).

טעם אחר: כשם שהמן היה בו כל

טעמי מאכלים כך הבאר היה בה כל טעמי המשקים וכאשר אנו אוכלים בסעודת חג מיני מעדנות ושותים מיני ממתקים אנו עושים בזה גם זכר למן ולבאר (חיד"א שם).

טעם אחר: לפי שנס ענני הכבוד

היה מיוחד לישראל ולא לערב רב כיון שאת הערב רב פלט הענן, ואילו נס הבאר והמן היה גם בשביל הערב רב (חיד"א שם).

ניתן לקבל עלונים משנים קודמות

בנושאים: ט"ו בשבט, שבת שירה,

פרשת יתרו - עשרת הדברות

ברכת על המחיה, ברכת שהחיינו,

ושאר נושאים

במיל: lev17382@gmail.com

להערות והארות ולתרומות י. לב ראב"ד

5 אלעד 052-7668608